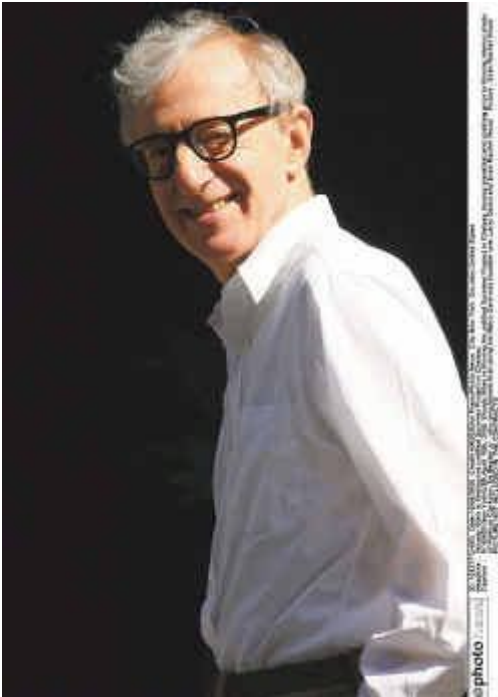

WAAROM PRINSESSEN KIKKERS KUSSEN

- zaterdag 06 februari 2010

Woody Allen

© Photo News

De nieuwe Disney is er. Een klassieker, dit keer. In 'De prinses en de kikker' zullen weer miljoenen kinderen zien hoe een beeldschoon meisje een kikker kust. Maar ook in de echte wereld kiezen mooie vrouwen weleens niet voor de prins op het witte paard. Waarom kiezen vrouwen soms voor een op het eerste gezicht onaantrekkelijke man? En waarom doen prinses dat nooit?

Neem James Gandolfini. Die geniale vertolker van het net zo geweldige personage Tony Soprano uit *The Sopranos*. Kalend, zuinige neushoornoogjes, gulle kin, een teint die zacht vermiljoen verzoent met fris varkensroze, en een lijf dat zich vrolijk maakt om de gulden snede. Een klassieke schoonheid is hij niet, die Gandolfini. Maar kijk, al meer dan één vrouw heeft zich in de stoel gedagdroomd van Tony's zielenknijpster. Er is iets ongemeen sexy aan die boeventronie. Aan die *'why even bother'*-lompheid en die granieten zelfverzekerdheid waarmee hij uit zijn kraalooogjes kijkt. Een gouden recept, voorwaar. Met niemand minder dan een Hawaïaans ex-model gaat James Gandolfini door het leven.

En zo zijn ze met velen, de kikkers en hun kussende prinses. Wellicht het meest voor de hand liggende en uitgesproken voorbeeld van deze tijd zijn Carla Bruni (1,78 meter, waarvan de grote helft benen) en Nicolas Sarkozy (1,62 meter, waarvan de grote helft dan nog weggefotoshopt). Of kijk naar Rowan Atkinson en zijn oogverblindende vrouw Sunetra Sastry. Ook onder muzikanten vind je nogal wat scheve balansen. Adam Duritz, bijvoorbeeld, de zanger van The Counting Crows.

Sancho Panza, krek zoals Cervantes hem voor ogen had, en toch al wakker geworden naast enkele van 's werelds acterende *most wanted*. Onder hen Jennifer Aniston, Christina Applegate, Courteney Cox. En sinds kort de 24-jarige schoonheid Emmy Rossum, half zo oud als Duritz.

En daarmee belanden we bij een specifieke subcategorie: oude(re) bok, groen blaadje. Ook daar liggen de voorbeelden voor het rapen. De zeventigjarige Panamarenko en de zesendertigjarige Eveline - 'Panaatje is het dekseltje op mijn potje' - Hoorens. Of Jan Declair, die de liefde van zijn leven ook al een generatie jonger vond. We kijken er al lang niet meer van op. Rijpe mannen, heus niet allemaal gestroomlijnd en grijsgelokt als George Clooney, krijgen jonge vrouwen niet zelden om de vinger gewonden.

Omgekeerd? Hier en daar wordt er hard aan gewerkt, maar Mrs. Robinson blijft de uitzondering die de regel bevestigt. De zogeheten *owym*-relaties (older women, younger men) beloofden even opgang te maken, maar lijken in de kiem gesmoord. Ja, er zijn voorbeelden te vinden. Maar dan gaat het om 'old women' als Demi Moore of Madonna. Of, dichterbij huis, Karlijn Sileghem, ook al graag gezien door moeder Natuur en vader Tijd. En ja, er was de verloving van de twintiger Arnon Grunberg met de zeventiger Elayne Kleema. Maar die sorteren we onder intellectuele performancekunst.

GE-CIVILISEERD BALTSGEDRAG

Prinsen die kikkervrouwtjes kussen, ze zijn en blijven een zeldzaamheid. Ze doen een beetje feministe groen uitslaan van nijd. Want zie je wel! Mannen worden in al hun facetten bekeken en beoordeeld, terwijl vrouwen nog altijd droog aan de haak gewogen worden. Alle Dove-campagnes en ander gesensibiliseer ten spijt. Als het erop aankomt, blijft uiterlijk voor mannen van doorslaggevend belang. Sinds sprookjestijden lijkt er met andere woorden weinig veranderd. De prinses kust de kikker, Esmeralda kijkt voorbij de bochel van Quasimodo, *the beauty* ziet de schoonheid in *the beast*. Een paar overtuigde feministes probeerden al met herwerkte versies de sprookjesvrouwen te ontvoogden. Maar tevergeefs: jong en oud haalden er verveeld de neus voor op.

Samengevat: mannen blijven bij de buitenkant steken, vrouwen kijken tenminste ook naar de binnenkant. Toch? 'Niet helemaal', zegt Kristien Van Cauwenberge, consulente bij het relatiebureau Happy People. 'Wij zien hier net vaak het tegendeel. De lijst met eisen die vrouwen stellen is veel langer dan die van mannen: niet kaal, groot, geen buikje, mooie tanden - het is soms heel gedetailleerd. Terwijl mannen het vaker houden bij een algemene beschrijving als "vrouwelijk". Welk maatje, hoe groot, dat zullen ze zelden specificeren. Qua uiterlijk zijn vrouwen echt heel wat veeleisender. Wel zie je dat vrouwen water bij de wijn doen als de man in kwestie succesvol is, of op z'n minst een niet onaardige sociale status heeft. Dat buikje wordt dan wel voor lief genomen. En dat geldt ook omgekeerd: ook al ziet een man er fantastisch uit, hoogopgeleide vrouwen zullen vaak toch vriendelijk bedanken als hij - ik zeg maar wat - een loodgieter is. Mannen zijn daar veel minder gevoelig voor. Een hoogopgeleide man zal minder snel passen voor een mooie vrouw die kapster is, bijvoorbeeld. Je kunt dat voor vrouwen op een flatterende manier samenvatten: voor hen telt meer dan het uiterlijk alleen. Maar best ook iets negatiever: vrouwen zijn moeilijk tevreden met mannen die sociaal en professioneel onsuccesvol zijn. Bovendien verwachten ze ook haast altijd een man met een ferme dosis humor. Als je het zo bekijkt, zijn hun eisen talrijker en liggen ze veel hoger dan die van mannen.'

Een interessante accentverschuiving. Maar het punt blijft: behalve het uiterlijk erotiseren bij mannen ook macht, succes, geld, humor en aanzien. Bij vrouwen is dat heel wat minder of helemaal niet het geval. Dat een jonge musicerende god zich voor de voeten van Angela Merkel werpt, dat zal, laten we wel wezen, wellicht niet meteen gebeuren. Waarom die extra's wél opleveren voor mannen? Waarom zelfs humor al erotiseert? Voor het antwoord komen we, zoals met alles vroeg of laat, bij

Darwin terecht. 'Een Britse studie bevestigde die stelling enkele jaren geleden nog eens', zegt socioloog Jan Verbeeren van de Universiteit Gent. 'Vrouwen vinden dat humor een man aantrekkelijker maakt. Omgekeerd geldt dat niet: humor maakt vrouwen volgens mannen over het algemeen niet aantrekkelijker. Het speelt gewoon geen rol. Als we die resultaten vanuit evolutionaire hoek benaderen, dan zou het kunnen dat humor voor vrouwen een signaalfunctie heeft binnen de seksuele selectie. Humor is dan een signaal voor creativiteit. En creativiteit is een belangrijk en beproefd voordeel in de strijd om te overleven. Grofweg kun je zeggen dat vrouwen eigenlijk selecteren op creativiteit en intelligentie. Vandaar ook de erotiserende werking van macht, succes en aanzien.'

Omgekeerd zouden mannen vrouwen dan vooral scannen op vruchtbaarheid. Vandaar de fascinatie voor borsten en billen. En waarom jeugdigheid vooral bij vrouwen de aantrekkingskracht vergroot? Omdat jeugd uiteraard vruchtbaarheid betekent. Mannen blijven veel langer vruchtbaar en hoeven bovendien geen kind te dragen, te bevallen of te zogen: een jong, gezond mannenlichaam is dus minder van belang bij de voortplanting.

Samengevat: het proces van onze partnerkeuze is niet meer dan wat geciviliseerd baltsgedrag. Miljoenen jaren beschaving ten spijt, we zijn en blijven zoogdieren die zich bovenal willen voortplanten.

HOE RIJKER, HOE MEER ORGASMES

Het staat netjes, zo samengevat. Maar socioloog Jan Verbeeren waarschuwt voor een al te eenzijdig verklaringsmodel. De studies en onderzoeken die het mysterie van de aantrekkingskracht al hebben 'ontrafeld', zijn amper bij te houden. De ontdekte 'waarheden' evenmin. En de gekste conclusies zijn al getrokken. Zo had de universiteit van New Mexico ooit een wetenschappelijk fundament gevonden voor de langbenige blonde die voor de kleine, kale dikkerd kiest. Vrouwen zouden immers de best mogelijke immuniteit zoeken voor hun kinderen. Hoe meer de immuniteitsgenen op elkaar lijken, hoe minder de vrouw zich aangetrokken voelt. Een ander onderzoek, van het vakblad *Current Psychology*, ontdekte dan weer net het tegendeel. Foto's van mensen werden zo bewerkt dat ze eruitzagen als iemand van het andere geslacht. De mensen kregen de foto's te zien en ze bleken zich vooral aangetrokken te voelen tot hun eigen bewerkte foto - ze wisten uiteraard niet dat ze zelf op de foto stonden. De pijnlijke conclusie: we vallen op mensen in wie we onszelf herkennen. En de biologische verklaring: we willen zoveel mogelijk eigen genen doorgeven. Alweer een broedse drijfveer, dus.

Maar het is de universiteit van Newcastle die de prijs wint van de meest originele ontdekking: hoe rijker de man, hoe vaker de vrouw een orgasme krijgt. Jazeker, de financiële stevigheid van manlief is recht evenredig met de seksuele opwinding van vrouwlief, zo concludeerden de onderzoekers na een bevraging bij vijfduizend vrouwen. Niet onlogisch, volgens de Desmond Morris'en van deze wereld. Een orgasme is nu eenmaal een (onbewuste) manier om aan een man 'ik zie je graag' te zeggen. Of nog: met het orgasme binden vrouwen instinctief de man met de centen aan zich vast - hij zal die nakomelingen nu eenmaal goed kunnen onderhouden.

Maar goed, genoeg biologie. Er is natuur, maar er ook cultuur. En volgens seksuoloog-pedagoog Gerard Gielen weegt cultuur meer door. Gielen schreef het boek *Onaantrekkelijk*, over fysieke aantrekkingskracht. Of vrouwen nog altijd meer op hun schoonheid worden beoordeeld dan mannen? 'Dat is inderdaad zo. Maar in een samenleving als de onze, met de media die we hebben, kan dat moeilijk anders. Reclame, bijvoorbeeld, toont alleen maar mooie vrouwen. Ook mooie mannen, maar zeker niet zo exclusief. Het wordt ons bovendien nog altijd met de paplepel ingegeven. Jongetjes zullen liefkozend eerder "flink", "groot" of "sterk" genoemd worden, meisjes sneller "mooi". Onbewust, en niet slecht bedoeld. Maar zo wordt het ons wel al van jongs af geleerd.'

Bovendien hebben ook vrouwen zelf boter op het hoofd, vindt Gielen. 'Vrouwelijke schoonheid is meer gestandaardiseerd dan mannelijke schoonheid, maar vrouwen houden dat ook zelf mee in stand. Op straat kijken mannen naar mooie vrouwen. En vrouwen? Die kijken ook naar mooie vrouwen. Eerder dan naar mooie mannen. Om zich te spiegelen. "Is zij mooier? Slanker? Welke kleren draagt ze?" Of kijk naar de verkiezing van Miss België. Ooit hebben ze ook Mister België op televisie uitgezonden, maar geen kat keek ernaar. Miss België haalt wel veel kijkers, en dan vooral vrouwen.'

'Uiteraard is het ook aan mannen om een en ander te doorprikken. Zo bleek uit onderzoek dat mannen aan mooie vrouwen automatisch een zacht, lief en sympathiek karakter toedichten. En goede seks. Dat is een nogal jammerlijke en discriminerende denkfout. Maar zolang we op televisie altijd mooie vrouwen in hoofdrollen zien en prinsessen in sprookjes zonder uitzondering beeldschoon zijn, zie ik niet snel een kentering.'

PENELOPE BOVEN KALYPSO

Nog vooral een cultureel gegeven dus. De ervaring van Jeroen (31) en Lotte (28) lijkt dat te bevestigen. Jeroen: een mooie man, voldoet aan de standaardcriteria. Hij is 1,86 meter, gespierd, heeft donkere krullen, een stralende lach. Lotte: een mooie vrouw, beantwoordt niet aan de standaardcriteria. 'Laten we zeggen dat mijn lijf niet overal binnen de lijntjes kleurt', glimlacht ze. Een stralend koppel, dat zeker. En toch. 'Ik heb het al vaak gehoord', zegt Lotte terwijl ze de schouders ophaalt. "Hoe heb je dát klaargespeeld?" En dan zie je ze denken: "Jij moet wel een beest zijn in bed, kan niet anders (*lacht*)."

Bij Jeroen net zo. 'Vrouwen hebben me al onverbloemd gevraagd wat mij dan wel aantrekt in Lotte. Ze doen niet eens moeite om hun onbegrip te verbergen. En ja, dat waren tot nog toe haast alleen vrouwen. Mannen hebben veel minder moeite om mijn keuze voor Lotte te begrijpen. Let wel, het gaat dan vooral om vrouwen die Lotte alleen nog maar gezien hebben. Zodra ze haar goed kennen, begrijpen ze het wel. Maar het blijft wel opvallend. Terwijl ik Lotte, oprecht, een heel aantrekkelijke vrouw vind. Ja, ze is mollig, maar ik vind dat mooi. Dat maakt Lotte toch mooi. Of beter: dat maakt haar Lotte. Lotte die ik zo graag zie. Ik zou ze niet anders willen.' Lotte: 'Sterk hoe stereotiep we nog altijd denken over partnerkeuze. Anno 2010 zijn we gewoon niet klaar voor het omgekeerde sprookje, denk ik. Hoog tijd dat we onze verhalen opnieuw uitvinden.'

Nochtans. Net een van onze oudste verhalen nuanceert die eenzijdigheid. Het eeuwige leven krijgt Odysseus ten slotte aangeboden, wanneer hij na zijn zwerftocht van tien jaar op een paradijselijk eiland strandt. Aan de zijde, nog wel, van de goddelijke, beeldschone en immer jeugdige nimf Kalypso. Maar Odysseus verlangt naar zijn Penelope, die hij twintig jaar daarvoor achterliet om tegen de Trojanen te gaan strijden. Hij laat Kalypso achter, verschalkt het leger minnaars dat intussen achter Penelope aan zit, en sluit haar weer in de armen. Een vrouw van vlees en bloed, liever dan een eeuwig jeugdige schoonheid. Wat een moraal. En dat lang voor de feministen er waren.

Trouwens, net zo vaak is de uiterlijke balans natuurlijk wel netjes in evenwicht. En dat soort koppels knuffelt de wereld net niet dood. Want hoe heerlijk, toch, als de dingen kloppen. Gabriel Rios en ex-topmodel Delfine Bafort, bijvoorbeeld. Johnny Depp en Vanessa Paradis. Of, 's werelds meest beroemde voorbeeld: Brad Pitt en Angelina Jolie. Zoveel volmaaktheid samen dat het pijn doet aan de ogen. Te mooi om waar te zijn, denkt een mens dan. En zie: de eerste kraken worden zichtbaar. Jolie zou iets te close zijn met de dialectcoach, Pitt met de fles. Te veel perfectie bij elkaar, dat moest wel fout lopen.

En zo is het altijd wat.

Guinevere Claeys